

EDİTÖRDEN

Sene 2015... Fakültemiz sabık dekanı Prof. Dr. Davut Yaylalı hocamın isteğiyle Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin editörlüğünü devralmıştim. Dergimiz, ite kaka gidiyordu. Makale bulmakta zorlanıyorduk. Çoklu makale içerisinde kalitelileri seçmek nerde! Bir sayıyı tamamlamak için makale bulabilecek miyiz diye çırپınıyorduk. Ekip çok zayıftı. Sadece bir kişi üzerinden bütün iş yürütülmeye çalışıyordu. Önce karar verdik: Bir ekip kurmamız gerekiyordu. İki editör yardımcısı (Muhammet Koçak ve Reyhan Keleş) ve iki de üye (Fatmatü'z-Zehra Yaşar ve Sadi Sulan) olmak üzere ilk ekibi kurduk. Yayın kurulumunu, editöryayı ve sekretaryayı yeniledik. 44. sayıyı biraz zorlanarak çıkardık. Editör yazımızda bir hedef koymuşuz: "Uluslararası seviyeyi yakalamak." Bu hedef doğrultusunda çalışmalarımıza başladık. Hakem kurulumuzdan, danışman kurulumuza, makale değerlendirme ilkelerimizden, hakem değerlendirme formumuza, derginin isminden, dizgi ve mizanpajına kadar her şeyi yenilemeye başladık. Dergimizin ismini de İlahiyat Tetkikleri Dergisi şeklinde değiştirdik yeni bir kapak dizaynı, yeni bir jenerik sayfası ve yeni bir değerlendirme formuyla birlikte.

45. sayıya gönderilecek makalelerde orijinallik ve özgünlük kaydını şart koştuk. Hakemlerimizle diyaloğa geçerek incelemelerin ileri düzeyde yapılmasına çabaladık. Dergimizin ulusal, özellikle de uluslararası indekslerde taranmasına yönelik araştırmalara başladık. Tabi bu süreçte makaleler, ya e-mail yoluyla alınıyor, ya da ilahiyat web sitesindeki iptidai bir yazılımla makale gönder kısmından yapıliyordu. İşler çok zor ve yorucuydu. Bu yüzden Ulakbim tarafından kurulan Dergipark'a geçtiğ. Geçtiğ geçmesine de. Sistemi öğrenmek ve siteyi kurmak başlı başına bir ihti; günlerce çalıştık.

46. sayımızla birlikte dekanımız değişmiş, Prof. Dr. Sinan Öge dekan olmuştu. Yeni dekanımız da eskisi gibi tam destekle çalışmalarımıza ortak oldu, hiçbir katkıyı esirgemedi. Türkiyedeki çarpık dergicilik bakuşından uzaklaşarak ilkeli çalışmaya karar verdik. Artık ahbab-çavuş ilişkisi veya unvan atlamak için makale yayımlamaya son vermişistik. Birileri bize kızmış, köpürmüştü fakülte elemanlarının makalelerini yayınlamıyorlar diye dedikodu ederek. Dik durduk, taviz vermedik. Kaliteyi ve orijinaliteyi merkeze aldık. Yazarlar ve hakemler için ilkeler koyduk, katı bir şekilde de uyguladık. Biz istedik ki İlahiyat Tetkikleri Dergisi bir ekol olsun, bir okul olsun. Yeni akademisyenlerin çalışmalarına çok ciddi editler yaparak çalışmaların gelişmesine katkı verdik. Ta bugüne kadar bunu –yorucu olmasına rağmen- yaptık. Biz istiyorduk ki dergimiz uluslararası arenada söz sahibi bir dergi olsun, hem Fakültemizin hem de Rektörlüğümüzün göğüs kabarsın. Bu yüzden indekslere yönelik alt yapı çalışmasını hızlandırdık. Yayın kurulumuzu yeni arkadaşlarla (Yakup Kızılıkaya, Nuray Durmuş, Fatih Ay ve Ahmet Çakmak) geliştirdik.

47. sayımızda artık tam olarak Dergipark'lı olmuştu, sitemize son şeklimizi vermiş, bütün süreci (makale gönderimi, hakemlerle ilişkiler, yazarlarla ilişkiler vb.) buradan yönetmeye başlamıştık. Ve nihayet dört uluslararası indeksten kabul almıştık. Facebook sayfamızı teşekkür ettirmiştik. İndekslerde müracaatı geliştirmek için dergimizde indekslerin kriterlerine uygun olarak yazım kurallarından tutun, derginin jenerik kısmı, makale ilk sayfası, hatta logosuna varıncaya kadar bir revizyona gittik. Abstract ve extended summary kısımlarını ekledik. Dil açısından sıfır hata hedefini koyduk. Web sitesiyle dergi formatı arasında tam birliktelik olması gerekiyordu, onu da yaptık. Ekibe Nurun Nisa Kilit arkadaşımızı kattık.

48. sayımızda yayın kurulumuzu indekslerin isteğine uygun bir şekilde genişlettik; hem Türkiye'den hem de Türkiye dışından akademisyenlerden teşekkür ettirdik. Uluslararası olabilmek için gerekli şartları oluşturmaya çalışıyorduk. Bu bağlamda Dergipark sayfamızdaki tüm eksiklikler giderildi. İngilizce arayüz oluşturuldu. Bilgiler ve belgelerin İngilizce çevirileri de siteye eklendi. Makale alımı, hakemlere gönderimi ve yazarlarla tüm ilişkileri bu site üzerinden gerçekleştirecek düzeye gelmiştir. Önemli uluslararası indekslere girebilmek için gerekli bütün şartlar ve kriterler tamamlanmıştır. Örneğin yayın kuruluna yabancı bilim adamlarının katılması gerekiyordu, güncellendik. Danışma kurulu ve alan editörleri işlevsel olmalıydı, işlevsel hale getirdik; her birini alan editörü olacak şekilde atadık; makalelerle ilgili yoğun bir danışma faaliyetine girdik. e-ISSN numarası aldık. Derginin dış kapağından iç kapak, jenerik ve şekil şemasına kadar her şeye son şeklini vermiştık. Her makale için makale kimlik sayfası oluşturduk. Bu sayfada istenen "dergi bilgileri, makale ismi, yazar ismi ve bilgileri, orcid numarası, doi numarası, makalenin türü, geliş, kabul ve yayın tarihleri, makalenin yayın sezonu, cilt, sayı ve sayfa numaraları, atıf bilgisi, intihal bilgisi" gibi bütün bilgileri Türkçe ve İngilizce olarak bu sayfaya ekledik. Dergimize özgün ve orijinal bir format yapmıştık ki, bu sayfanın yapısı daha sonra birçok İslahiyat dergisi tarafından örnek alınıp kullanıldı. Makalenin abstractı yanında 750 kelimelik geniş bir özeti yer almazı şartını getirdik. Bundaki gayemiz, Türkçe makalelerimizin uluslararası arenada bu geniş özet üzerinden takip edilmesiydi. Dipnot ve Kaynakça'da indeksler tarafından aranan Chicago stilini azami uygulamaya geçtik. Makalelerin hepsini bir intihal tarama programından geçirip %25'in altındaki makaleleri yayına almaya başladık. Bu sayımızdan itibaren çift taraflı kör hakem sistemini katı bir şekilde uyguladık. Dergimizin editörya ve sekretarya ekibinin görevlerini yeniden düzenledik. Makale alımı, hakemlere gönderimi, yazarlarla ilişkiler kısmını editör yardımıcım Reyhan Keleş hocama; Dergipark'ın iç dizaynı, bilgi girilmesi ve güncellenmesi, derginin basım aşamasını ise ikinci editör yardımıcım Yakup Kızılka'ya hocamıza; indekslere başvuru ve takip işlerini Ahmet Çakmak ve M. Fatih Ay'a; son okuma, yazışma, reklam, dijital ortam ve benzeri işleri yapma görevlerini de Nurun Nisa Kilit ve Nuray Durmuş'a verdik. Dergimizde yeni alan ve dil editörleri oluşturuldu. Facebook sayfamızı sürekli yenilemeye devam ettik. İndekslerle ilgili müracaatlarımıza devam ettik.

49. sayımızda İsnad atıf sistemine geçtik. Kuşkusuz yeni sisteme geçmek konusunda ciddi sıkıntılar yaşadık. Gerek yazarların gerekse hakemlerin intibak etmesi için birçok şablon hazırladık. İngilizce, Türkçe ve Arapça örnek makaleler oluşturduk. Sisteme dergimizde yazan yazarlar listesi ekledik. Facebook yanında Instagram ve Twitter hesapları açtık. 30'u aşkın uluslararası indekse müracaatımızı yaptık. MLA, ERICPlus ve DOAJ indekslerinde taranmaya başladık. Impact faktörümüz 4.5 düzeyinde iken 6.5 seviyesine yükseldi. Şimdiye kadar tarandığımız ulusal ve uluslararası indeks, platform ve etki faktörü değerlendirmeye kuruluşları 21'e ulaştı: TR-DİZİN, MLA, DOAJ, ESJI, ROAD, ERICPlus, MIAR, SIS, OpenAIRE, J-Gate, RI, CEEOL, Neliti, DRJI, BASE, CrossRef, EUROPUB, Scholar Impact, Google Scholar, EZB, WorldCart, ISAM, Sobiad, Arastirmax, Idealonline. Bu sayından itibaren editorya tarafından seçilen iki makalemizi İngilizcaye çevirerek yayınılamaya başladık.

50. sayımızda EBSCO, ATLA, ESCI ve SCOPUS gibi indekslere başvurularımızı yaptık. Kabul beklemeye başladık. Sürekli çitäyi yükseltmek için uğraş verdik. İndekslerde taranmaya başlayınca dergiye gönderilen makale sayısı inanılmaz derecede artmaya başladı. Sadece Türkiye'de değil, Arap dünyasında ve Batı'da tanınırlığımız bekłentilerimizin üzerindeydi. İlahiyat akademik dergiler içerisinde ilk dördün içerisinde yer almıştı.

51. sayımızda indekslerden gelen eleştiriler muvacehesinde bir dizi karar aldık. Bu bağlamda dergimizin kapsamının çok geniş olması hasebiyle alan daralmasına gittik. Sadece İlahiyat alanıyla sınırladık. Ayrıca makale çeşitliliğini sadece araştırma makalesi ve kitap kritiği (rewiev) şeklinde iki türe indirgedik. Dergi kapsamındaki makale kalite farklılaşması eleştirisine binaen araştırma makalesi kategorisinde alanın klasik ve modern sorunlarına odaklanan, çözüm üreten, teorik ve pratik alanda analitik düzeyde çalışan yahut alanın güncel/aktüel problemlerine cevaplar arayan; kısacası bir sorunsalı, bir tezi olan araştırma makalelerini; kitap kritiği kapsamında da Türkiye geleneğindeki basit kitap tanıtımından ziyade Batı'da review diye adlandırılan "kitap kritiği" şeklindeki yayın tanıtımı çalışmalarını yayınılamaya karar verdik. Ve en önemlisi 2016 yılından itibaren ESCI'ye kabul edildik. Yine Pro-Quest indeksinde de taranmaya başladık. Ve böylece dergimiz artık uluslararası seviyeye ulaşmış oldu. Bundan sonra artık Web of Science'da idik. ESCI'ye girdikten sonra impact faktörümüz Miar sitesinde 10.0'a ulaşmıştır. Türkiye İlahiyat dergileri içerisinde bir numaraya oturmuş olduk. Hedef AHCI'ya ulaşmaktı.

52. sayımızda EBSCO'da taranmaya başladık. Gerek müracaat eden makale sayımız çok arttı, gerekse dergimize gelen makalelerin kalitesi arttı. Bu arada son okuma görevinden sorumlu olarak Osman Nuri Karadayı hocamız editör yardımcısı olarak ekibimize dahil oldu.

53. sayımızda derginin ekibi mükemmel hale geldi. Editör yardımcılarından Reyhan Keleş hocamız, makale alımı, hakem ve yazarlarla iletişim kısmını; Yakup Kızılıkaya ho-

camız derginin basımı ve Dergipark sistemini; Osman Nuri Karadayı, son okuma ve isnad sisteme uygunluk durumunu ve son olarak Ahmet Çakmak ise indeks işlerini sistemli bir şekilde yapmaya başladılar. Dergideki abstract ve extanded summary'ler dil editörümüz Mustafa Kılınç tarafından gözden geçirilmeye başlandı.

54. sayımızla artık her şey yerli yerine oturmuştu. Yüksek düzeyde bir kaliteyi yakalamış, indeksler sayesinde atif sayımız artmaya başlamıştı. Şimdiki hedefimiz AHCI ve SSCI indeksleriyydi. İnşallah bu aşamaya da yakın bir zamanda geleceğiz.

55. sayımızla birlikte yeni dekanımız (Prof. Dr. Musa Bilgiz) atanmıştı. Üniversitemiz Rektörlüğü bünyesinde Bilimsel Dergiler Koordinatörlüğü kuruldu. Editör yardımcım Reyhan Keleş de bu birimde koordinatör yardımcısı olarak görev aldı. Bu koordinatörlük, üniversite dergilerinin uluslararası seviyelerini yükseltmeye odaklı olmuştu. Bu bağlamda uluslararası Elsevier veya Aves gibi şirketlerden profesyonel destek alma konusunda bir dizi toplantı yapıldı. Bu münasebetle başta Rektörümüz Prof. Dr. Ömer Çomaklı ve Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Ayşe Bayrakçeken Yurtcan hocamız olmak üzere Bilimsel Dergiler Koordinatörlüğümüze teşekkür ediyorum.

Ve nihayet 56. sayımızla karşınızdayız. Dergimiz önümüzdeki bir yıl boyunca Aves şirketi üzerinden profesyonel destekle çalışacaktır. İlgili şirketle anlaşma yapılmış olup bundan sonraki aşamalarda bu şirket üzerinden işlemlerimizi yapacağız. Bu konuya ilgili gerekli açıklamalar sitemiz üzerinden yapılacaktır.

Bu sayımız için toplam 61 makale gönderildi. 35 makale edit işlemi sırasında, 2 makale alan editörü tarafından, 7 makale de hakemler tarafından reddedildi. 15 araştırma makalesi ve 2 kitabı olmak üzere 17ıyla huzurunuzdayız. Yayınlarımdan 4'ü İngilizce diğerleri Türkçedir.

2015 yılından bu yana 7 sene boyunca İlahiyat Tetkikleri Dergimizi Türkiye İlahiyat fakülteleri dergisi arasında ilk üye taşımak için gecemizi gündüzüme kattık. Çok çalıştık. Yaklaşık 14 sayı çıkardık. Ama her sayıda biraz daha çitamızı yükselttik. Şu andergimiz AHCI yolunda ve ileride SSCI olacaktır. Kuşkusuz bütün bunları yaparken başta editör yardımcıları olmak üzere tüm ekibim her tuğlasında her aşamasında üzerine düşeni layıkıyla yerine getirmiştir. Hepsine şükran borçluyum. Editörlüğüm sürecinde yazılarıyla katkı sağlayan yazarlara, hakemlik yapan hakemlere, edit yapan alan editörlerime teşekkür ediyorum. Süreç içerisinde üç fakülte dekanımız bütün varlıklarıyla yanımızda olmuş, katkılarını esirgemişlerdir. Rektörlüğümüz de maddi ve manevi destekleriyle hep yanımızda olmuştur. Ancak bütün bu gelişmeleri yaşarken tamamen ekibin özverisi ve emeğiyle derginin bu seviyeye geldiğini kaydetmemiyim. Şimdiye kadar profesyonel hiçbir katkı almadık. Amatör heyecanıyla profesyonel iş çıkardık, tırnaklarımızla kazıyarak dergimizi bu seviyeye ulaştırdık. Kendi adıma fakülteme tarihe geçecek bir katkı yapmanın huzur ve heyecanını yaşıyorum. Yarın fa-

kültümden ayrılmak mecburiyetinde kalırsam, kim bilir hak vaki olursa, sen bu fakülteye ne yaptın sorusunun cevabını “bu yedi yıllık emeğimdir” diyebilmenin hazzını ve gururunu tadacağım.

Süreçte acı tatlı birçok hatırlı biraktık tarihin derinliklerine. Editör olmak, zor iş. Ekibi organize edecekse, takip edecekse, her bir elemanın görevini izleyecekse. Bazen kızdı, köprüdü, bazen güldük eğlendik. Ama sürekli yorulduk. Bir sayıyı çıkarmak demek, altı ay dergiyle yatıp kalkmak demekti. Makaleler gelecek, bunları edit yapacaksın. Sonra onları alan editörlerine göndereceksin. Hakeme gitme olurunu alındıktan sonra en az iki hakeme göndereceksin. Hakem süreci ayrı bir dünya. İstirham edersin, kabul etmez, yoğundur burun kıvırır. Nazın bini bir para. Altın girersin, üstten çıkarsın. Bir damar bulursun. Kimi tanır, mecburen onaylar, kimi reddeder, kimi de bin dereden su getirir, senin hatırlın için der. Hakem süreci biter, yazarların düzeltme süreci başlar. Makaleler, hakem ve yazarlar arasında dijital ortamın elektronik dünyasında dolaşır durur. Makalelerin kimi reddedilir, kimi düzeltme ile kabul edilir. Sonuçta yayına alınacak makaleler ortaya çıkar. Artık dizgi ve mizanpaj zamanıdır. Son okuması yapılacaktır. İngilizceler dil editörünün elinden geçer. Yazım kurallarına ve derginin şartlarına uyması için tek tek okunur makaleler. Bitti denilince yayinciya gider ve basılır, aynı zamanda Dergipark’ta siteye tek tek özenle yerleştirilir. Hepsi bir iş, hepsi bir çaba. Herkes bir işin ucundan tutar. Ama editör her işin ucundan tutmak mecburiyetindedir. Yanlış yapma lüksü yoktur. Çünkü fatura, kendisine kesilir. Bu yüzden herkesin yaptığı işi titiz bir şekilde takip eder, mecburdur. Koskoca bir altı ay... Her saniyesinde her dakikasında olmak durumundasın. Bu kadar yorgunluk, derginin sayısı çokluca koskoca bir ofla dağılır gider. Çok kısa özetedim, ama uzaktan davulun sesi güzel gelir. Editör olmayan, ne çektiğini anlamaz garibimin... Tath ve yorucu bir süreçti vesselam.

Bu yedi yıllık süreç içerisinde dergi mükemmel olacak diye bütün ekibi çok yordum, çok gerdim. Bazen kalplerini kırdım, bazen de kafalarını. Bazen azarladım, bazen kafalarını ütüledim. Bazen iki ayaklarını bir pabucu soktum, bazen uykularını kaçırdım. Ama hepsi bilir ki, derdimiz dergimiz. Ve ben bilirim beni sevdiklerini en az benim onları sevdiğim kadar. Sevgi olmasaydı, bu ekip çalışması da olmazdı. Birkaç defa editörlüğü bırakma fikri doğmuştu; ekibimin hocam siz giderseniz biz de gideriz demeleri, gösterge olarak yetmez mi? İyi bir ekip olduk. Gelmiş geçmiş ekibimden, kendilerini bilerek ya da bilmeyerek kurdımsa helallik istiyorum: Hakkınızı helal ediniz. Benden yana helaldır vesselam.

Artık ağızımızdaki baklayı çıkarma vaktidir: Geçen sene Ekim’in beşi itibarıyle 5 yılliğine Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi olarak görevlendirildim. Uzaktan bir yıl idare etmeye çalıştım. Ancak şu an çok yoğunum. Çok yoruldum, çok dağıldım. Artık bayrağı devretme zamanı gelmiştir.

Bu noktada sayın dekanımızdan bir istirhamla bir devri kapatmak istiyorum. Dergi ekibi mükemmel hale gelmiştir. Editörlük bayrağını mutlaka ama mutlaka editör yardımcılarından en çok emek veren ve derginin bu hale gelmesinde aslan payına sahip olan Reyhan Keleş hocama devretmek en büyük arzumdur. Dışarıdan birinin gelmesi hem ekibin dağılmasına hem de derginin seviyesinin düşmesine sebep olabilecektir. Dolayısıyla böyle bir uygulama, bir gelenek haline gelir. Altan gelen her bir editör yardımcısı, kiDEM sırasıyla editörlüğü üstlenir. Derginin çitası sürekli bir şekilde yükselmeye devam eder.

Benden bu kadar. Emaneti aldım. Emanet bildim. Yedi yıllık emeğimdir, çırpnışındır, gecemdir, gündüzümdür, terimdir, nefesimdir, sonuçta emanetimdir. Şu an alnimın akı, vicdanımın huzuruyla emaneti teslim ediyorum. Emaneti ehlime vermek de, ehlinden beklenir. Emaneti omuzlayacak yeni editörümüzü ve ekibine başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Ömer KARA

EDITORIAL

In 2015, due to the request of Prof. Dr. Davut Yayınlı, the previous dean of our faculty, I took over the position of editor for Ataturk University Faculty of Divinity Journal. Those days, the journal was in an unhandy condition. We were experiencing great difficulty in finding articles to publish, let alone choosing articles of quality among many! We were asking if we could manage to find enough number of articles to complete an issue. The team was really insufficient. Almost everything was carried on by the same person. First of all, we made a decision: we needed to set up a team. We organized the first team as two assistant editors (Muhammet Koçak and Reyhan Keleş), and two members (Fatmatü'z-Zehra Yaşar and Sadi Sulan). We renewed the editorial board, editors and secretariat. We published the 44th issue with a bit of difficulty. In the editorial of that issue, I had set a target: "We will reach to the international level." We started to work in the direction of this target. We began to change and renew everything starting from board of peer-reviewers to the board of advisors, from our principles for evaluating articles to our referee evaluation forms, from the name of our journal to typesetting and layout. We even changed the name of our journal to Journal of Ilahiyat Researches, with a new cover design, a new generic page and a new evaluation form.

In the 45th issue, we imposed the conditions of originality and genuineness for the articles to be sent. Speaking to our reviewers, we encouraged them to evaluate the studies in a really advanced level. We started to research ways to make our journal be scanned in national and especially international indexes. Certainly, in this process the articles were either sent by e-mail or via the "send article" software in the old-fashioned website of our faculty's web page. Things were really difficult and exhausting. Therefore, we transferred to Dergipark, which was established by Ulakbim. Having done so, it was also really time-consuming to learn about the system and to set up our web page there, we worked on it for days.

Our faculty's dean had changed before the 46th issue; Prof. Dr. Sinan Öge was our new dean. Our new dean, just like the former one, supported us in all of our works and helped us with anything he could. Moving away from the ill-mannered journal styles in Turkey, we decided to work with principles all the time. We gave an end to publishing people's articles just because they were our acquaintances or just because they needed to change their titles. Some people gossiped about us since they were furious at us as we did not publish the articles by the staff of the faculty. We held our heads high and did not compromise. We focused on quality and originality. We formed principles for writers and referees, and we applied all of these principles strictly. We wanted Journal of Ilahiyat Researches to be an ecole, a school. We especially contributed to the studies of young academicians by editing them in a really detailed way and improved them. We did the

same thing until today – although it is really exhausting. We have always wanted our journal to have a say in the international field to exalt both our Faculty and our Rector. For this reason, we gave more importance to infrastructure works towards indexes. We improved the editorial board with new members (Yakup Kızılkaya, Nuray Durmuş, Fatih Ay and Ahmet Çakmak).

In the 47th issue, we had totally got accustomed to Dergipark, we had given the webpage its final form and we were able to manage all the process (submitting articles, communication to referees, communication to researchers etc.) from this website. In addition, we were finally accepted by four international indexes. We also established a Facebook page. To be able to apply to new indexes, we had a revision in many aspects such as spelling rules, generic page of the journal and even in the logo of the journal in accordance with the criterion of the indexes. We added Abstract and Extended Summary parts. We set an objective for zero error in terms of language. There needed to be a whole unity between the website and the journal format, and we did it as well. Nurun Nisa Kilit joined our team in preparing this issue, as well.

In our 48th issue, we have extended our editorial board in accordance with the criterions of indexes; we have formed it with the participation of academicians both from Turkey and from outside Turkey. We, in this way, tried to fulfil the conditions of becoming international. In this context, we have completed our Dergipark page without any lacking. English interface was formed. Translations of information and documents were added to the website, as well. We were, then, able to use this webpage to receive articles, sending them to referees and for all interactions with the writers. All conditions and criterions to enter important international indexes were completed. For instance, we needed foreigner academicians in the editorial board; we updated it in this way. The advisory board and the field editors had to be functional, and we did that; we have assigned all of them as field editors; we have initiated an intense activity of advisory for articles. We took an e-ISSN number. We gave the final forms to everything about the journal such as the outside cover, the interior cover, the generic and the image schemes. We formed an article identity page for each article. In this page, we have provided information such as “journal information, article name, writer’s name and information, Orcid number, doi number, the type of the article, submit, acceptance and publication dates, publication season of the article, volume, issue and page numbers, reference information, plagiarism information” both in Turkish and in English. We have produced such a unique and authentic format for our journal that this page format has been taken as an example and used by many other İlahiyat journals later on. We conditioned that there must be a 750-word extended abstract for an article. The aim was to let these articles be followed in international area thanks to these extended abstracts. We also began to practise Chicago style, which is asked frequently by indexes, in footnotes and references. Using plagiarism check software for all the articles, we have begun to include articles with a percentage of 25 or lower. Since this

issue, we have strictly used double blind peer-review. We rearranged the duties for the editorial board and secretariat of the journal. Tasks such as receiving articles, sending them to the reviewers, and communication with the writers were given to the assistant editor Reyhan Keleş, tasks of interior design of Dergipark, adding new information and update, and publication of the journal to other assistant editor Yakup Kızılkaya; tasks of application to indexes and follow-ups to Ahmet Çakmak and M. Fatih Ay, and the tasks of proofreading, correspondence, advertisement, digital platforms and etc. to Nurun Nisa Kilit and Nuray Durmuş. We have assigned new field and language editors for the journal. We have kept updating our Facebook page. We continued to make applications to new indexes.

In the 49th issue, we have started to use Isnad reference system. Undoubtedly, we have had real problems while adapting to the new system. For the adjustment of both writers and reviewers, we prepared a lot of templates. We have prepared example articles in English, Turkish and Arabic. We have added the list of writers writing in our journal. We opened pages on Instagram and Twitter, as well as Facebook. We applied to more than 30 international indexes. We have tried to be scanned in MLA, ERICPlus and DOAJ indexes. While our impact factor was 4.5, it reached to a level of 6.5. The number of national and international indexes, platforms and impact factor evaluation establishments reached to 21: TR-DİZİN, MLA, DOAJ, ESJI, ROAD, ERICPlus, MIAR, SIS, OpenAIRE, J-Gate, RI, CEEOL, Neliti, DRJI, BASE, CrossRef, EUROPUB, Scholar Impact, Google Scholar, EZB, WorldCart, ISAM, Sobiad, Arastirmax, İdealonline. Beginning from this article, we have started to translate two articles, chosen by the editorial board, into English and then publish them in the journal.

In the 50th issue, we have made applications to indexes EBSCO, ATLA, ESCI and SCOPUS. We waited for their answers. We always tried hard to raise the level. After being scanned in the indexes, the number of articles sent to us increased in an unbelievable way. Our recognition was far beyond our expectations not only in Turkey, but also in Arabic and Western world. We had become one of the best four İlahiyat (Theology) Journals.

In our 51st issue, as a result of the confrontations from indexes, we have made a number of decisions. In this context, we have made a field restriction as the scope of the journal was too wide, namely, we have restricted the field with Theology. Besides this, we have restricted the variety of articles with two forms; research articles and book reviews. Due to the criticism about the difference of articles in terms of quality in the journal, as part of research articles, we have decided to publish the research articles which focus on the classical or modern problems of the field, provide a solution, work in an analytical level either theoretically or practically or which looks for answers to current/actual problems of the field, in short the articles which have a problematic and a thesis. Accordingly, we have decided to publish book criticisms which are called as “book review” in the West, rather than simple book promotions in Turkey’s tradition. Most importantly, we

have been accepted to ESCI since 2016. Moreover, we have started to be scanned in Pro-Quest. Therefore our journal has reached to the international level. After that, we were in Web of Science. Having taken part in ESCI, our impact factor reached to 10.0 in Miar website. Among the Theology Journals in Turkey, we have the number one due to this. Our aim was to reach to AHCI.

In the 52nd issue, we started to be scanned in EBSCO. Both the number of submitted articles and the quality of the articles sent to us increased significantly. Meanwhile, being responsible from proofreading, Osman Nuri Karadayı joined our team as the assistant editor.

In the 53rd issue, the journal team became perfect. Of my assistant editors, Reyhan Keleş undertook the task of receiving articles, communication with reviewers and writers, Yakup Kızılkaya was responsible from publication of the journal and Dergipark system, Osman Nuri Karadayı made the proofreading and the checked availability to Isnad reference system, and finally Ahmet Çakmak dealt with index applications. They all worked really systematically. The English abstracts and extended summaries in the journal was controlled and corrected by our language editor Mustafa Kılınç.

When it was the time for the 54th issue, everything had already fallen into place. We had a high level of quality, and the number of references was on the increase thanks to indexes. Our new target was the indexes AHCI and SSCI. Hopefully, we will pass to this stage in a short time.

With the 55th issue, our new faculty dean was Prof. Dr. Musa Bilgiz. As part of the University Rectorship, Coordinatorship of Scientific Journals was established. My assistant editor Reyhan Keleş takes an office in this department as the assistant coordinator. This Coordinatorship focuses on increasing the international levels of university journals. Within this context, a series of meetings were held to get professional help from companies such as Elsevier or Aves. In this connection, I want to express my gratitude to our Rector Prof. Dr. Ömer Çomaklı and Vice Rector Prof. Dr. Ayşe Bayrakçeken Yurtcan, and to the Coordinatorship of Scientific Journals.

Finally, here we are with the 56th issue of our journal. For the following one year, our journal will be working in coordination with professional support from Aves. Having reached an agreement with this company, the following processes will be realized through this company. The essential information on this will be given via our website.

For this issue, a total of 61 articles were sent. 35 of them were rejected during the editing process, 2 of them were rejected by the field editors, and 7 of them were rejected by the reviewers. We will be presenting you a total of 17 studies, namely, 15 research articles and 2 book reviews. 4 of them are in English and the others are in Turkish.

Since 2015, we have worked day and night to carry Journal of Ilahiyat Researches to the top three among theology faculties. We have worked very hard. We have pub-

lished around 14 issues. However, with each new issue we published, we have set the bar higher. Currently, our journal is on the way for AHCI, and in the future it will be in SSCI. Doubtlessly, while doing all these things, my whole team have done their parts in the best way possible for every step we took. I owe a debt of gratitude to each and every one of them. I want to thank to all of the writers who contributed with their studies, all reviewers for their hard work, and to all field editors for the edits they provided during my editorship. In all of this process, the three consecutive deans of our faculty stood by us with all they could, and they never begrimed us their contribution. The rectorship has always given us a back with material and moral supports. However, while all these happened, I must note that the journal reached to this level with the perseverance and efforts of my team. Until now, we have not had any professional help. We have produced a professional work with the excitement of amateurs, and we have carried our journal to this very level by clawing our way to the top. Speaking for myself, I am experiencing the peace and excitement of making a contribution to my faculty which will go down in history. If I may have to leave my faculty in the future, or, who knows, if I pass away, for the question "What have you done for this faculty?", I will proudly and delightedly give the answer "This is my effort of seven years."

Throughout this process, we have had a great many memories, either happy or sad. Being an editor is a tough job. You have to organize the team, follow them, and control the task done by every one of them. At times we got angry, furious, and at times we were happy, laughing. Yet we always got really tired. Publishing a new issue meant living and breathing with it for six months. Articles are submitted, you edit them, and then you pass them to field editors. When they are confirmed to be sent to reviewers, you have to send them to at least two different reviewers. Review process is quite another story. When you request, they reject it, they are busy and so they show displeasure. They may show feign reluctance. You find a way, and consequently some know you, and they feel have to accept it, and some of them reject, some make all sorts of excuses and say "I will do this just for you". When the reviewer process ends, the editing process starts for the writers. The articles keep moving about reviewers and writers in the digital world. Some of them are rejected, and some others are accepted following corrections. Consequently, the articles to be published are identified. Then it is the time for typesetting and layout. The proofreading is to be done. The parts in English are checked by the language editor. For the articles to meet the journal requirements and spelling rules, they are checked one by one. When they are considered complete, they are sent to publication and then printed, and simultaneously, they are meticulously placed in Dergipark one by one. All of these things are different tasks and require different efforts. Everyone plays a different role in this process, yet the editor must play all of the roles. An editor does not have the opportunity to make mistakes, because in case of a mistake, he is the one to be blamed. Therefore, the editor hypercritically follows the work done by everyone, as he has to do it. For a whole six months... You have to take part in every second, and every moment of this. All this weariness just flies away with a sigh when you see the issue published. I

have tried to express the process in a nutshell, but I can assure that the grass is always greener on the other side of the fence. If you are not an editor, you can never understand what this poor man experiences... In short, it was an exhausting but sweet memory for me.

During this seven-year process, I exhausted the whole team so that the journal could be perfect, and at times I created tension. Sometimes I broke their hearts, and sometimes I distressed them. Sometimes I reprimanded them and sometimes I bored them. At times I even put a lot of pressure on them, and maybe I made them lose their sleep over the journal. However, they all know that all our care is for our journal. In addition, I know that they love me at least as much as I love all of them. This is because if it were not for this love, this team work would not exist. For a few times, I wanted to give up being the editor of the journal, but the fact that my team told me "if you go away, we will not stay" means a lot in this manner, does not it? We have become a really good team. I want to receive blessings of all my past and present team, if I intentionally or unintentionally broke their hearts: Please give me your blessings, for I give you all my blessings.

Now, it is high time I spilt the works: on October the 5th last year, I was appointed as a member of High Board of Religious Affairs. I have tried to manage everything remotely for one year. However, I am currently really busy. I have become really exhausted and weary. I believe it is the time to pass on the baton.

Herein, I want to end my term with a request from our dean. The journal team has become really perfect. In all conscience, it is my utmost wish to hand the position of editor to Reyhan Keleş, who is one of my assistant editors and who struggled the most and who has the lion's share in the current state of the journal. If someone from outside is assigned as the new editor, this might both cause the team to fall apart and trigger a decrease in the level of the journal. Therefore, such a practise would become a tradition. Each assistant editor overtaken in the journal would have the post of editor according to order of precedence, and in this way the level of the journal will keep increasing constantly.

That is all from me. I undertook the position and have carefully held it till now. It is my work of seven years, my struggle, my nights and days, my sweat, my breath and in the end it is like a deposit from me. Here, I can address it to the new editor honourably and with a feeling of peace in my heart. Handing this position to someone who is capable is what is expected from one who knows its value. I wish the best and good luck for the new editor to take the job and to the team.

Prof. Ömer KARA

رئاسة تحرير المجلة

عام 2015 ... بناء على طلب عميد الكلية السابق أ. د. Davut Yaylalı، توليت رئاسة تحرير مجلة كلية الشريعة بجامعة أناتورك. كنا نواجه صعوبة في العثور على المقالات. وكان يتم اختيار المقالات عالية الجودة من بين عدة مقالات! كنا نكافح من أجل العثور على مقال لإكمال فصل. كان الفريق ضعيفاً جداً. وكانت تحاول إدارة العمل بأكمله من خلال شخص واحد فقط. لذلك قررنا أولاً أنه علينا تجميع فريق. قمنا بتشكيل الفريق الأول المكون من المحررين المساعدين Muhammet Koçak ve Reyhan Keleş وعضوين Fatmatü'z-Zehra Yaşar ve Sadi Sulan والسكرتارية. أصدرنا العدد الرابع والأربعين بصعوبة. وضعنا هدف "تحقيق المستوى الدولي" في مقالتنا الافتتاحية وبدأنا عملنا تماشياً مع هذا الهدف، ثم بدأنا في تحديد كل شيء من مجلس الحكم إلى المجلس الاستشاري، إلى مبادئ تقييم المقالات إلى غودج تقييم الحكم، إلى اسم المجلة إلى تصميمها وتصسيمها بجانب تصميم غلاف جديد وصفحة اعتمادات جديدة وغودج تقييم جديد، وقمنا بتغيير اسم مجلتنا إلى "مجلة الدراسات الشرعية".

ولقد اشتربطنا الجودة في المقالات لقبوها في العدد الخامس والأربعين. حاولنا مع حكامنا إجراء الاختبارات على مستوى متقدم من خلال الحوار. لقد بدأنا البحث في عن طرق إدارة المجالات الأخلاقية والدولية خاصة وكان يتم استلام المقالات حينها إما عبر البريد الإلكتروني أو من خلال إرسال المقالات إلى موقع علم الشريعة باستخدام برنامج بدائي. كان العمل صعباً جداً ومرهقاً؛ ولهذا السبب انتقلنا إلى Dergipark، التي أسسها Ulakbim. كان استخدام ذلك الموقع عملاً صعباً في حد ذاته؛ واستغرق تعلم ذلك العمل أيام.

وفي العدد السادس والأربعين من المجلة تغير عميد الكلية ليحل الأستاذ الدكتور: "سنان إيجيه" في منصب العميد الجديد. حيث أصبح عميدنا الجديد شريكنا في عملنا بدعم كامل كما في السابق ولم يدخل أي مساهمة. قررنا الابتعاد عن النظرة المشوهة للصحافة في تركيا والعمل بالمبادئ. لقد توقفنا عن نشر مقالات من أجل المحسوبة أو القفز على العناوين. غضب علينا بعض الأكاديميين، بالقليل والغال، وذلك بحججة عدم نشرنا لمقالات أعضاء هيئة كليةنا، وقفنا حينها بحزم ولم نتنازل. ركزنا على الجودة والأصالة، ووضعنا إرشادات للمؤلفين والمراجعين وفرضناها بصرامة. أردنا أن تكون "مجلة الدراسات الشرعية" مدرسة وأنموذجاً. ساهمنا في تطوير الدراسات من خلال إجراء تعديلات جادة للغاية على دراسات الأكاديميين الجدد. لقد فعلنا هذا حتى اليوم، رغم أنه كان متينا. أردنا أن يكون بحثنا صوت في الساحة الدولية، وأن يكون مصدر فخر لكل من كليةنا وإدارتنا، لذلك قمنا بتسريع أعمال البنية التحتية

للمجلة، وقمنا أيضاً بتطوير هيئة التحرير الخاصة من خلال إضافة أصدقاء جدد Yakup Kızılkaya و Ahmet Çakmak و Fatih Ay و Nuray Durmuş.

في العدد السابع والأربعين، أصبحنا الآن تابعين تماماً لـ Dergipark ، وأعطيانا موقعنا شكله النهائي، وبدأنا في إدارة العملية برمتها (إرسال المقالة، وال العلاقات مع الحكماء، وال العلاقات مع المؤلفين، وما إلى ذلك..) من هنا بدأنا إدارة مجلتنا، وأخيراً حصلنا على القبول من أربعة فهارس دولية، وصارت لدينا صفحة على فيسبوك. ومن أجل تحسين الإشارة إلى الفهارس، قمنا بمراجعة مجلتنا وفقاً لمعايير الفهارس، من قواعد الكتابة إلى الجزء العام من المجلة، والصفحة الأولى من المقالة، وحتى الشعار، وأضفنا الملخص وأجزاء الملخص الموسعة، ولقد حدثنا هدفاً وهو عدم وجود أخطاء من حيث اللغة، ولقد كان من المفترض أن تكون هناك وحدة كاملة بين الموقع الإلكتروني وشكل المجلة، وهذا ما فعلناه، وفي النهاية أضفنا صديقنا (نورون نيساكيليت) إلى الفريق.

في العدد الثامن والأربعين، قمنا بتوسيع هيئة التحرير لدينا بما يتماشى مع طلبات الفهارس؛ كان لدينا أكاديميون من تركيا وخارجها، وكنا نحاول تحية الظروف الازمة لكون دوليين. في هذا السياق، تم تصحيح جميع أوجه القصور في صفحة Dergipark الخاصة بنا. وتم إنشاء واجهة اللغة الإنجليزية، كما تمت إضافة ترجمات إنجليزية للمعلومات والوثائق إلى الموقع. لقد وصلنا إلى المستوى الذي تمكنا فيه من استلام المقالات وإرسالها إلى الحكماء وإجراء جميع العلاقات مع المؤلفين من خلال هذا الموقع، وتم استكمال جميع الشروط والمعايير الازمة ليتم إدراجها في الفهارس الدولية الهامة؛ وعلى سبيل المثال: فقد طلب من العلماء الأجانب المشاركة في هيئة التحرير، وقمنا بتحديتها. ولقد كان ينبغي أن يكون المجلس الاستشاري والمحررين الميدانيين فعالين، وجعلناهم فعالين، فقد قمنا بتعيين كل منهم ليكون محرراً ميدانياً، كما أخترنا في نشاط استشاري مكثف حول المقالات، وتلقينا رقم ISSN الإلكتروني. لقد أوصلنا المجلة للشكل الأخير في كل شيء؛ من الغلاف الخارجي للمجلة إلى الغلاف الداخلي والاعتمادات وخطط الأشكال، وقمنا بإنشاء صفحة معرف المقالة لكل مقالة، جميع المعلومات المطلوبة في هذه الصفحة مثل "معلومات المجلة، واسم المقالة، واسم المؤلف والمعلومات، ورقم السجل، ورقم دوي، ونوع المقالة، وتاريخ الوصول والقبول والنشر، وموسم نشر المقالة، والمحلد، والإصدار وأرقام الصفحات، ومعلومات الاقتباس، ومعلومات الانتساب". لقد أضفنا المعلومات باللغتين التركية والإنجليزية إلى هذه الصفحة، كما صنعنا تنسيقاً فريداً وأصلياً بحلتنا، وقد تم استخدام هيكل هذه الصفحة لاحقاً كمثال في العديد من المجالات في كليات الشريعة. ولقد فرضنا شرطاً بضرورة تضمين ملخص مكون من 750 كلمة جنباً إلى جنب مع ملخص المقالة. كان هدفنا في هذا هو متابعة مقالاتنا التركية في الساحة الدولية من خلال هذا الملخص

الواسع. ولقد طبقنا أسلوب شيكاغو الذي تسعى إليه الفهارس في الموسماش والبليوغرافيا إلى أقصى حد. كما بدأنا في هذا العدد بعرض جميع المقالات على برنامج كشف الانتهاء، وقررنا نشر المقالات التي تقل نسبة الانتهاء فيها عن 25%. وببدأ تطبيق نظام إرسال المقالة إلى حكمين عشوائيين، كذلك أعدنا ترتيب واجبات فريق التحرير وسكرتارية مجلتنا ومساعدي المحرر، حيث تم توزيع المهام على الشكل التالي؛ ريجان كيليش، ومهمتها استلام المقالات، وإرسالها إلى الحكماء، والعلاقات مع المؤلفين. الدكتور يعقوب قربليقيا ومهمته مساعد المحرر الثاني، حيث سيقوم بأعمال التصميم الداخلي لـ Dergipark، وإدخال المعلومات وتحديثها، ومرحلة طباعة المجلة. وأما أحمد تشاكماك وفاتح آي سيتابعان تنظيم ومتابعة الفهارس. كما تكليف نورون نيسا كيليت ونوراي دورمتش بمهام القراءة النهائية والمراسلات والإعلان والوسائل الرقمية والأعمال المماثلة، وتم أيضاً إنشاء محرين ميدانيين ولغوين جدد في مجلتنا.

في العدد التاسع والأربعين، انتقلنا إلى نظام التعليق "الإسنادي"، وما لا شك فيه أننا واجهنا صعوبات جدية في الانتقال إلى النظام الجديد، حيث أعددنا العديد من القوالب لكل من المؤلفين والمراجعين للتكيف معها، وأنشأنا نماذج من المقالات باللغات الإنجليزية والتركية والعربية، وأضفنا قائمة المؤلفين الذين كتبوا في مجلتنا إلى النظام، وذلك بالإضافة إلى Instagram، وفتحنا حسابات Facebook و Twitter. كما طبينا على أكثر من 30 فهرساً دولياً. بدأنا فهرستنا في فهارس MLA و ERICPlus و DOAJ و CEEOL، RI، J-Gate، OpenAIRE، SIS، MIAR، ERICPlus، ROAD، ESJI، DOAJ، Google Scholar Impact، EUROPUB، CrossRef، BASE، DRJI، Neliti، Scholar Impact، Arastirmax، Sobiad، ISAM، WorldCart، EZB في نشر مقالتين من مقالاتنا التي اختارها المحرر، بترجمتها إلى اللغة الإنجليزية.

في العدد الخمسين، طبينا على الفهارس مثل EBSCO و ATLA و ESCI و SCOPUS. نحن ننتظّر القبول. نحن نسعى باستمرار لرفع المستوى. بدأ عدد المقالات المرسلة إلى المجلة في الزيادة بشكل لا يصدق عندما بدأ مسحها ضوئياً في الفهارس. اعترافنا ليس فقط في تركيا ولكن أيضاً في العالم العربي والغرب فاق توقعاتنا. كنا من بين المجالات الأكاديمية الأربع الأولى في علم الشريعة.

في العدد 51، اتخذنا سلسلة من القرارات رداً على انتقادات الفهارس. في هذا السياق ، قمنا بتضييق نطاق مجلتنا نظراً لنطاقها الواسع. لقد حصرناها في مجال الشريعة فقط، بالإضافة إلى ذلك قمنا بتقليل تنوع المقالات إلى نوعين فقط؛ مقالة بحثية، ومراجعة كتاب (Rewiev). والأهم من ذلك، لقد تم

قبولنا في ESCI منذ عام 2016. مرة أخرى، بدأنا في الفحص في فهرس Pro-Quest. وهكذا وصلت مجلتنا الآن إلى المستوى الدولي. بعد ذلك، كنا في شبكة العلوم. وبعد دخول ESCI، وصل عامل التأثير لدينا إلى 10.0 على موقع Miar. كما أصبحنا رقم واحد بين مجالات علم الشريعة التركية، وكان المدف هو الوصول إلى AHCI.

لقد تم الحصول على التصنيف ضمن EBSCO في العدد الثاني والخمسين بمجلتنا، زاد عدد المقالات التي تم تقديمها إلى المجلة كما زادت جودة المقالات المقدمة إليها، إضافة إلى انضمام الدكتور عثمان نوري كرادابي إلى فريقنا كمسئول عن مهمة القراءة النهائية ومحرر مساعد.

أصبح فريق المجلة ماهرا في العدد الثالث والخمسين، فقامت الدكتورة ريحان كلش، وهي إحدى مساعددي المحرر، بقبول المقالات والتواصل مع الحكماء والمؤلفين؛ وصار الدكتور يعقوب كيزيلكايا مسؤولاً عن طبع المجلة ونظام Dergipark؛ وببدأ عثمان نوري كرادابي بالقراءة النهائية والتواافق مع نظام الإسناد؛ وعمل أحمد حاكم بأمور الفهرس بطريقة منهجية. وأخيراً محرر اللغة الدكتور مصطفى كيلينس راجع الملخصات القصيرة، والملخصات الموسعة في المجلة.

مع إصدارنا الرابع والخمسين، أصبح كل شيء في مكانه الصحيح، حيث حقق مستوى عال من الجودة، وببدأ عدد الاستشهادات يزداد بفضل الفهارس، كان هدفنا الحالي هو أن يصنف ضمن AHCI وSSCI ونأمل أن تصل مجلتنا إلى هذه المرحلة قريباً.

في العدد الخامس والخمسين، تم تعيين عميدنا الجديد الأستاذ الدكتور (موسى بيلكىز)، وتأسست التنسيقية للمجلات العلمية تحت إدارة جامعتنا، كما عملت مساعدة محرر المجلة (ريحان كلش) كمساعد منسق في هذه الوحدة أيضاً، وركرت هذه التنسيقية على رفع المستوى الدولي للمجلات الجامعية، وفي هذا الصدد تم عقد سلسلة من الاجتماعات للحصول على الدعم المهني من الشركات العالمية مثل Elsevier أو Aves ، وأشكر رئيس الجامعة أ.د. عمر تشوماكلي ونائبه أ.د. عائشة بايراكشين يورتكان وهيئه التنسيقية للمجلات العلمية.

وأخيراً نحن مع العدد السادس والخمسين أمام القراء، ستعمل مجلتنا بدعم احترافي من قبل شركة Aves خلال العام المقبل، تم الاتفاق مع الشركة ذات الصلة وستقوم بتنفيذ معاملاتنا من خلال هذه الشركة في المراحل القادمة، وسيتم تقديم البيانات الالزمة حول هذا الموضوع على موقعنا على الإنترنت.

تم تقديم ما جموعه إحدى وستين مقالاً لهذا العدد، وتم رفض خمسة وثلاثين مقالاً خلال عملية التحرير ومقالتين من قبل المحرر الميداني وسبعين مقالات من قبل المُحكمين، ونحن أمامكم بسبعة عشر

منشورا، بما في ذلك 15 مقالة بحث ومراجعة للكتب، أربعة من المقالات كانت باللغة الإنجليزية والأخرى باللغة التركية.

لملدة سبع سنوات منذ عام 2015، وصلنا الليل بالنهار من أجل نقل مجلتنا البحوث الإسلامية إلى الثلاثة الأولى بين مجالات الإنسانيات في تركيا. لقد بذلنا جهداً كثيراً، وأصدرنا أربعة عشر عدداً، ولكن خلال كل الأعداد السالفة قمنا برفع المستوى شيئاً فشيئاً، ومجلتنا الآن في طريقها إلى AHCI وفي المستقبل SSCI إن شاء الله، ولا شك في أن كل فريق المجلة وعلى رأسهم المحررين المساعدين قاموا بواجبهم كما ينبغي في كل مرحلة من هذه المراحل، وأنما مدین لهم جميعاً.

أود أنأشكر المؤلفين الذين ساهموا بمقالاتكم أثناء عملية التحرير، والحكام الذين قاموا بتحكيم المقالات، والمحررين الميدانيين الذين قاموا بالتحرير. خلال هذه المسيرة في المجلة وقف عمداء الكلية الثلاثة إلى جانبنا بكل إمكانياتهم ولم يقتصروا بشيء منها، وكانت رئاسة الجامعة أيضاً دائماً معنا بدعمهم المالي والمعنوي، ومع ذلك فإني من خلال مشاهدي لكل التطورات التي حدثت في المجلة يجب أن أشير إلى أن المجلة وصلت إلى هذا المستوى بتفاني وجهود الفريق. وإنما خلال مسيرتنا في هذه المجلة لم تفل أي مساهمات مهنية حتى الآن، لقد قمنا بهذا العمل الاحترازي من خلال حماس الفريق وهمته، وأدخلنا مجلتنا إلى هذا المستوى من خلال العمل بسواعد المهمة والإصرار، إنني أعيش تجربة السلام والإثارة لتقديم مساهمة تاريخية لكتلتنا. إذا اضطررت إلى مغادرة الكلية غداً - فمن يدرى إذا جاء الأجل - فسوف أتدوّق المتعة والفرح لكوني قادرًا على الإجابة على السؤال "ماذا فعلت لهذه الكلية؟"

خلال هذه المدة المنصرمة تركنا العديد من الذكريات الحلوة والمرة في أعماق التاريخ. أن تكون محرراً هو عمل شاق، وذلك لأنك ستنظم الفريق، وسوف تتبع، وستراقب مهمة كل عضو، وأثناء العمل أحياناً نغضب، وأحياناً نضحك ونستمتع، لكننا دائماً متابون. نشر عدد يعني النوم مع المجلة لمدة ستة أشهر، ستأتي المقالات، وسوف تقوم بتحريرها، ثم سترسلهم إلى المحررين الميدانيين، مجرد حصولك على الموافقة للذهاب إلى الحكم، فإنك سوف ترسلها إلى حكمين على الأقل. وأما عملية التحكيم فهي عالم مختلف، لأنك أنت من ستباحث عنه وتتوسل إليه وهو لا يقبل، ويتعذر بالمشغوليات والأعمال المكثفة، وفي النهاية بعض الحكماء يوافقون، وبعضهم يرفضون، والبعض الآخر يعرف من أين تؤكل الكتف، حيث يقبل قائلاً: "قبلت من أجلك فقط". تنتهي عملية التحكيم، وتبدأ عملية تصحيح المؤلفين، ويبداً المؤلفون و الحكماء بتبادل المقالات عبر وسائل التوصل الرقمي، بعض المقالات مرفوضة وبعضها مقبول مع التصحيح. ونتيجة لذلك يتم الكشف عن المقالات التي سيتم نشرها. حان الوقت الآن للتنضيد والتخطيط، فستتم القراءة النهائية، ترسل المقالات الإنجليزية لمحرر اللغة، ويتم قراءة المقالات التي يتم قبولها

بشكل فردي لتوافق مع قواعد التدقيق الإملائي ومتطلبات المجلة. وعندما يقول المحرر إنه انتهى فإنها تذهب إلى الناشر ويتم طباعتها، وفي نفس الوقت يتم وضعها بعناية على الموقع واحدة تلو الأخرى في Dergipark. هذا كله عمل وجهد كبير، والجميع يتابع وظيفة واحدة بمحض؛ لكن على المحرر مواكبة كل وظيفة، ليس لديك رفاهية ارتکاب الأخطاء، لأنك ستدفع فاتورة ذلك وحدك، وهذا هو السبب في أن المحرر يجب أن يتابع عمل الجميع بدقة، فهي إلزامية. ستة أشهر كاملة ... عليك أن تكون موجوداً ومتابعاً في كل ثانية منها، في كل دقيقة فيها، كل هذا التعب يزول بتنهيدة كبيرة عندما يصدر عدد المجلة، لقد لخصت بإيجاز شديد مشقة العمل كمحرر في مجلة، وإن العمل في هذا المنصب شبيه بمن يستمع صوت طبل عن بعد فيطرب له ويسر به، ولكن غير المحرر لا يفهم ما يقايسه ذلك الطبل من الصعوبات والضرب ليتيح هذا الصوت المطرب... وعلى الإجمال فإن هذه المهمة كانت حلوة ومرهقة.

خلال فترة السبع سنوات هذه أرهقت الفريق بأكمله، كنت متورتاً للغاية، لتكون المجلة مثالية. أحياناً كنت أقصو على الفريق جداً وأوسعهم، وأحياناً كنت أضع قدميهم في حذاء واحد، وأحياناً آخذ النوم من عيونهم، لكن الجميع يعلم أن كل ذلك في سبيل مجلتنا، وأنا أعلم أئمّهم يحبونني بقدر ما أحبهم، فيدون الحب، لم يكن هذا العمل الجماعي موجوداً. وبرهان ذلك أني فكرت بالاستقالة عن التحرير عدة مرات، ولكن كان جواب الفريق كل مرة ذات الشيء: "إذا استقلت فسنستقيل معك، أصبحنا فريقاً واحداً". إذا كنت قد آذتهم عن قصد أو بغير علم، فأنا المساحة من فريقي السابق: "أنا أسأحكم عن حقوقني، سأححوني أنتم أيضاً.."

حان الوقت الآن لأشرح لكم ظروف القاهرة التي أحيرتني على الابتعاد عن منصب التحرير؛ لقد تم تعيني كعضو في المجلس الأعلى للشؤون الدينية لمدة 5 سنوات اعتباراً من الخامس من أكتوبر من العام الماضي، وخلال ذلك حاولت الإدارة عن بعد لمدة عام، ومع ذلك فأنا مشغول للغاية الآن، ومتعب جداً، حان الوقت الآن لتسليم العلم.

أود أن أنهي حقيتي بطلب من عميدنا المختتم، حيث أقول له: "أصبح فريق مجلتنا مثالياً، وإن رغبتك الكبرى في تسليم راية التحرير في المجلة إلى (ريحان كيليش) أحد مساعدي المحرر، الذي بذل أكبر قدر من الجهد وكان له نصيب الأسد في صنع المجلة على هذا النحو. قد يؤدي تسليم منصب التحرير لشخص من الخارج إلى تفكك الفريق وانخفاض مستوى المجلة. وإن تسليم التحرير لمساعد المحرر السابق يكون ذلك جرياً على العادة المعروفة حيث يرشح المحرر السابق محرراً جديداً يختاره من بين مساعديه السابقين، ويراعي في ترشيحه أقدمية ذلك المرشح من بين الآخرين، وباستمرار هذه العادة يستمر الفريق بالسكاتف وتستمر المجلة في الارتفاع بشكل مستمر."

هذا كل شيء حصل في مسيرتي في المجلة، استلمت الأمانة وعرفت حقها. هذه مسيرتي خلال سبع سنوات بذلت فيها الكثير من الجهد والتعب، صرفت فيها أنفاسي وأيامي لأحفظ الأمانة التي أوكلت إلي، وهذا أنا اليوم أسلم الأمانة بكل ضمير مرتاح وبالهادئ، وتسليم الأمانة لأهلها ينتظر من لديه أمانة، حيث إن فاقد الشيء لا يعطيه. اليوم أسلم أمانة تحرير المجلة إلى المحرر الجديد وأضع هذه الأمانة في عنقه، وأتمنى له ولفريقه النجاح.

أ. د. عمر قرا